

Eiken 29.11.2018

Høringssvar – Kirkeordning for Den norske kirke

Eiken Sokneråds vedtak, enstemmig på soknerådsmøte 27.11.2018 sak 68/18:

Eiken Sokneråd vedtar å gi følgende høringssvar knyttet til kirkeordning for Den norske kirke:

Generell kommentar:

I likhet med mange andre sammenlignbare kirkesamfunn, har Den norske kirke hatt en fordeling av makt mellom synodale, episkopale og kongregasjonale strukturer. Utover disse har Konge, Storting og departement vært overordnet tilrettelegger og myndighet. Det oppleves imidlertid som en problematisk maktforskyvning og sentralisering av kirken, når de fullmakter som tidligere har ligget hos Stortinget, departementet og Kongen uten videre overføres til de sentralkirkelige organene; Kirkeråd og Kirkemøte. En så stor organisasjon som Den norske kirke bør ha med et tydelig maktfordelingsprinsipp i omorganiseringen fra statskirke til selvstendig folkekirke.

- Kirkeordningen bør ivareta en tydeligere balansering av makt mellom: Kirkemøte/kirkeråd (synodalt) – bispeembete (episkopalt) – menighetene (kongregasjonalt).

- Vi ønsker oss en tydeligere beskrivelse av soknets selvstendige stilling som besluttende myndighet, jf. bl.a. kommentaren til § 22.

- § 1 Den norske kirkes grunnlag bør ha en særtrang framfor de andre paragrafene i kirkeordningen.

- Direktevalg til kirkelig fellestråd er ikke ønskelig. Det kan føre til større avstand mellom rådene lokalt og svekke det lokale samarbeidet på tvers av menighetene.

- § 47 Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte og ombud. Vi ønsker at flere stillinger skal omfattes av krav om medlemskap – f.eks. daglige ledere og kirkeverger.

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

Helheten i dette kapitlet er problematisk, da det kan virke som §§ 2-8 løftes opp til en tilnærmet bekjennelsesstatus, som en normativ fortolkning av Skrift og bekjennelse for Dnk, jfr. § 8. Også begrepsbruken «Den norske kirkes grunnlag» er problematisk da dette gir assosiasjoner til NTs omtale av kirkens «grunnvoll» (Ef 2,20; 1 Kor 3,11). Normative utsagn om dåp, kirkens oppdrag, osv. er allerede ivaretatt gjennom kirkens bekjennelser. Derfor bør kun § 1 ha den normative statusen som i § 8 gis til alle §§ 1-8.

§ 1 Den norske kirkes læregrunnlag

Denne paragrafen (alene) bør ha en særtrang framfor de øvrige paragrafene i kirkeordningen. De andre paragrafene i kapittel 1 er utdypinger eller kommentarer til læregrunnlaget. Det bør tydeliggjøres i ordningen.

§4 Dåp og tjeneste.

Dåpens innhold og mening er ivaretatt gjennom Skrift og bekjennelse. Men det kan likevel være rimelig å presisere at dåp er en forutsetning for medlemskap i Dnk. I så fall bør «dåpen til den treenige Guds navn» endres til «dåpen til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn». Ikke minst av økumeniske hensyn er dette en viktig presisering.

§ 6 Organisering av Den norske kirke.

Det er foreslått å ta inn begrepet «menighet» i kirkeordningen, i tillegg til «sokn». Dette mener vi er uheldig og snarere skaper større uklarhet enn klarhet. «Menighet» er også et mer teologisk ladet begrep enn «sokn». Utsagn om hva «menigheten er» kan oppfattes som normative teologiske påstander, og det er uheldig. Siktemålet med denne paragrafen bør være å slå fast de kirkerettslige aspektene, og da er «sokn» et godt innarbeidet og velegnet begrep.

Vi ønsker derfor at setning 2 i første ledd tas ut («Menigheten er fellesskapet av dem som tilhører Den norske kirke og bor i soknet»). Første setning i andre ledd endres til: «Hvert sokn har en ordnet prestedtjeneste og står under tilsyn av biskop.»

Det kan også være tjenlig å antyde mulige unntak fra soknstrukturen med en henvisning til § 9.

§ 16 Menighetsrådets sammensetning

Hvilken juridisk hjemmel har man for denne formuleringen: «den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg»?

§ 22 Menighetsmøtets oppgaver

Her legger man til grunn en juridisk tolkning av at Kongens prerogativ er overført til Kirkemøtet. Dette er høyst omdiskutert og er noe som ikke har blitt prøvd rettslig. Etter forslaget er det kun når Kirkemøtet overlater et spørsmål om innføring av gudstjenestelige bøker til Menighetsmøtet at Menighetsmøtet kan ta avgjørelse. Dette inngår i det vi mener er en uheldig sentralisering av myndighet. Dette er en innskrenking i forhold til kirkelovens § 11 som ble endret så sent som 2016.

§ 22 første ledd skal lyde:

«Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenestelige bøker i kirken og andre saker som etter bestemmelse av Kirkemøtet overlates til menighetsmøtets avgjørelse.»

§ 27 Definisjonen av og eiendomsrett til kirke

Første ledd: Kan det tenkes å legge godkjenning av nye kirker til biskop? For å fordele makt i kirken.

§ 36 Kirkemøtets oppgaver

Første ledd: Utsagnet om at Kirkemøtet «fastsetter kirkens grunnlag og lære» er problematisk, da kirkens grunnlag og lære allerede er gitt i og gjennom Skrift og bekjennelse. Dette er viktig, ikke minst innenfor en luthersk tradisjon og vektleggingen av at både biskop og kirkemøte kan ta feil (jfr. CA 28). Hovedansvaret for å verne den apostoliske læren ligger hos biskopene. Om biskopene (bispemøtet) åpner for det, kan Kirkemøtet vedta endringer av læremessig karakter, f.eks. i liturgiske ordninger. Men det er avgjørende at dette må baseres på Skrift og bekjennelse, og ikke kan bryte med disse. Dette aspektet må tydeliggjøres i ordningen.

Tredje ledd: Prøveordning for direktevalg til bispedømmeråd er vel en feil, siden det allerede er bestemt i valgreglene. For kirkelig fellesråd mener vi det er viktig for identiteten at indirekte valg videreføres. Det er et organ som skal være samordnende mellom menighetene, og da må også menighetsrådene være representert.

§ 47 Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Dnk for tilsatte og ombud

Annet ledd: Ved tilsetting i kirkelige stillinger foreslås det at det kun er krav om medlemskap når det er ansvar for lære. Hva som ligger i det, kan diskuteres.

Likestillings- og diskrimineringsloven, § 9 Lovlig forskjellsbehandling, åpner for

A) Ha et saklig formål

B) Er nødvendig for å oppnå formålet

Særskilt vil vi mene at personer som innehar lederstillinger i den lokale kirke som daglig ledere for menigheter og kirkelig fellesråd må være innenfor disse unntakene. Og det må derfor kunne kreves at de er medlemmer av kirken.

Primært ønsker vi at stillinger som er i førstelinjetjeneste som saksbehandlere i menigheter, kirketjenere og organister (ikke-vigslede) inntas i dette, sammen med vigslede stillinger.

Med vennlig hilsen

Eiken Sokneråd

ved leder Rita Jonasmo